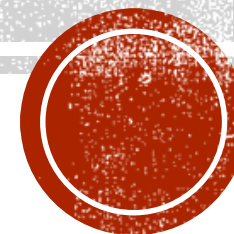

PROMĚNY HOSPODAŘENÍ NA PACOVSKU V PŘEDMODERNÍ DOBĚ POD VLIVEM RAABIZACE A DALŠÍCH REFORM.

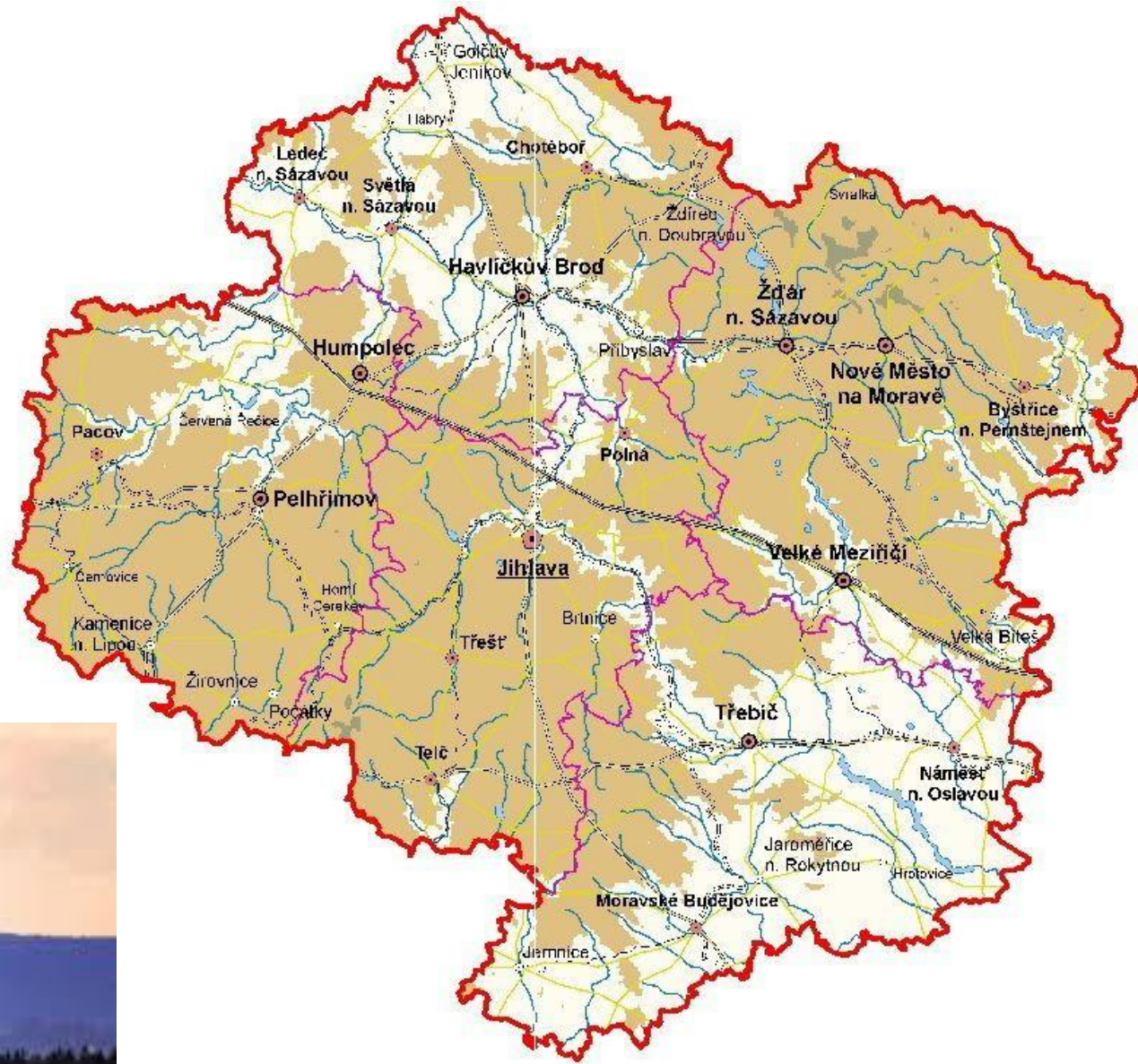
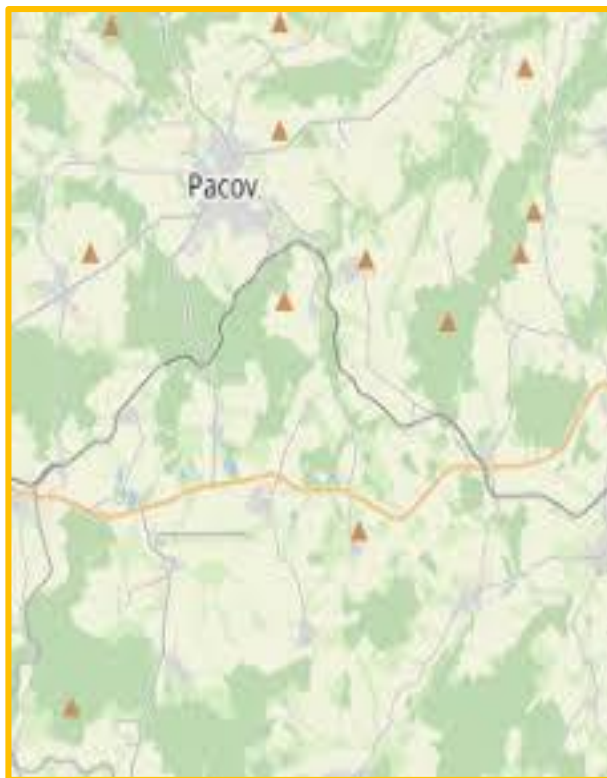

Lenka Martínková

Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Ústav archivnictví a pomocných věd historických

PACOVSKO A OKOLÍ.

REFORMY, KTERÉ MĚLY VLIV NA DALŠÍ VÝVOJ PACOVSKA NA PŘELOMU 18. A 19. STOLETÍ.

Josefinské reformy

Tereziánské reformy

Rok	Reforma	Důsledek
1751	Postátnění KÚ	Vznik Táboorského kraje
1775–1776	Všeobecný školský řád	Zahuštění sítě triviálních škol na venkově
1775–1790	<u>Tzv. raabizace</u>	Pracelace pozemků u panských dvorů, vznik emfyteutů (familiaritů), robotní abolice

Rok	Reforma	Důsledek
1781	Zrušení nevolnictví	Uvolnění přebytečné pracovní síly ve vsích
1781	Nábož. tolerance pro nekatolíky	Vznik helvétské obce v Moravči (1783)
1782	Nábož. tolerance pro židy	Vznik pacovské židovské obce (1783)
1783	Redukce nadací	Zrušení karmelitáns. kláštera (1786-7)
1783 (1811)	Soudní reforma	Vznik polostátního Justizamtu (Ortsgerichtu) při Vrchním úřadu v Pacově (1784)
1783–1788	Regulace diecézí a frností	Vznik Budějovické diecéze (1785-6), Pacovského vikariátu (1785), povýšení fary na děkanství (1805)
1788	Regulace magistrátů	Vznik regulovaného magistrátu II. třídy v Pacově (1790)
1789	<u>Berní a urbaniální reforma, tzv. josefský katastr</u>	Abolice roboty, zpoplatnění lad a nezpoplatněných budov, přesné měření pozemků

RAABIZACE – CO A PROČ TO BYLO?

**František Antonín Raab zu
Ravenheim (1722–1783)**

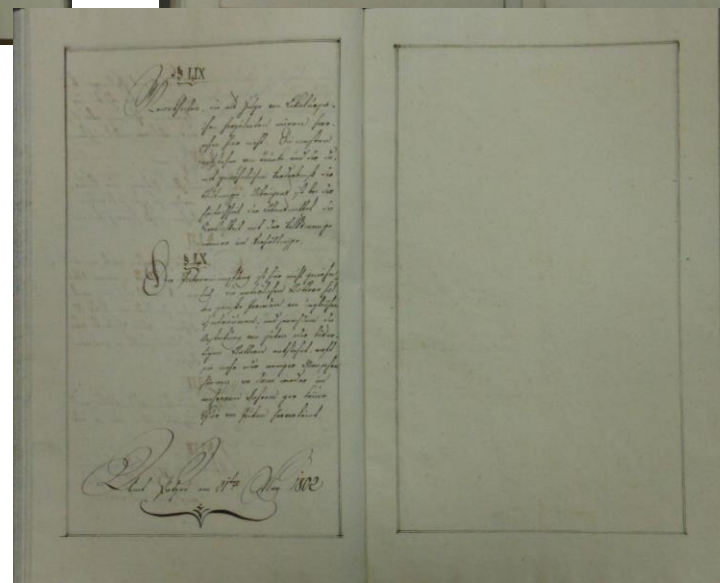
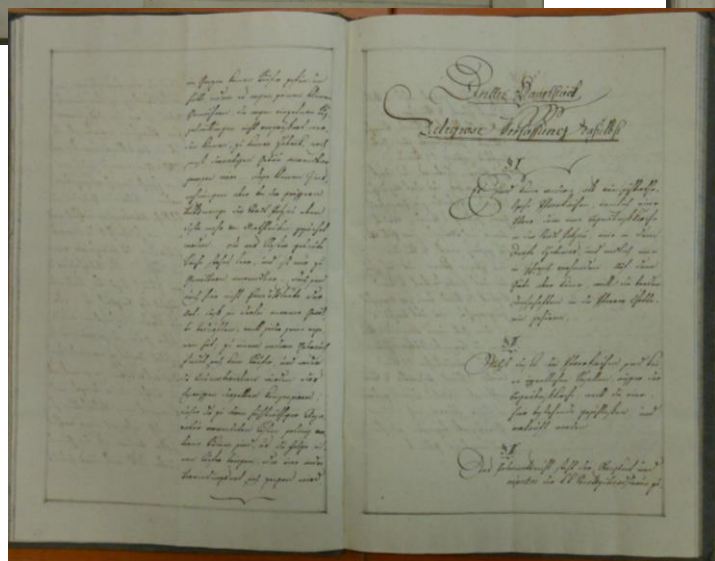
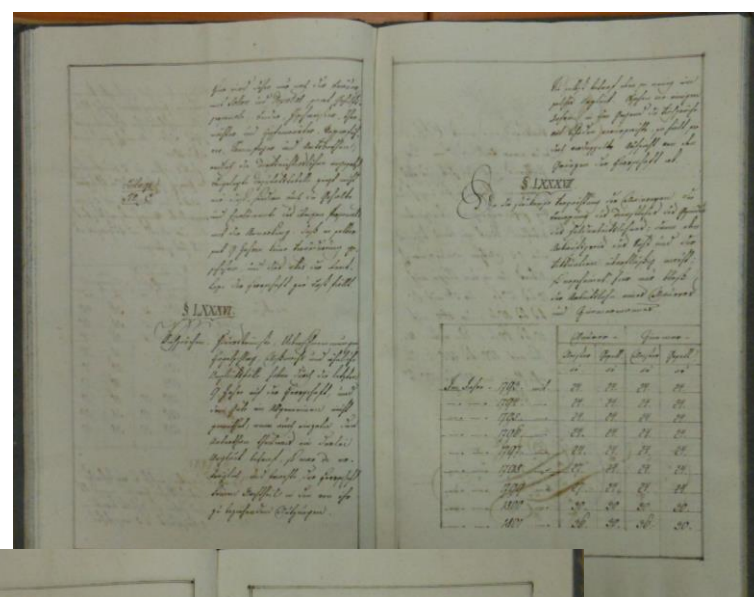
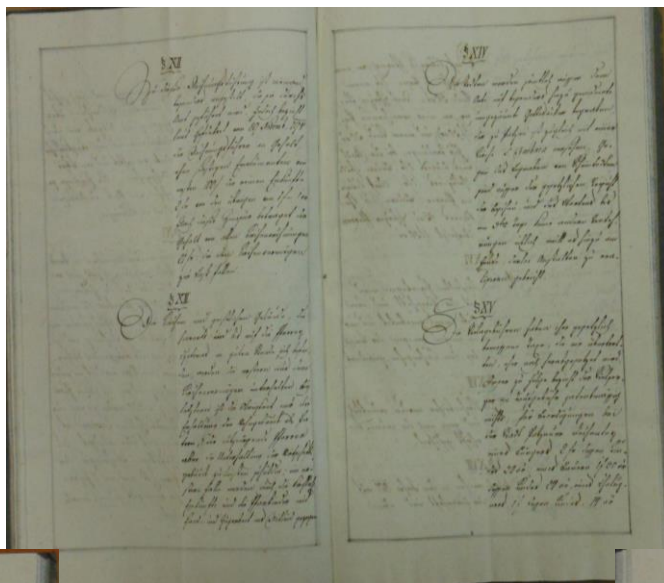
**Raabovská aboliční soustava; Raabovský robotní
svod; Raabovská emfyteuze = raabizace**

- **Robotní + urbariální + pozemková reforma**
- **Cíl** = získání další obdělávané půdy osazené lidmi, zvýšení objemu pozemkové daně, zvýšení efektivity zemědělství obděláváním lad a dalších nevyužívaných pozemků, zvýšení počtu poplatníků kontribuce, podpora populačního růstu na venkově, vznik menších „rodinných“ farem (= familianti) na úkor dvorového hospodaření velkostatků
- **Průběh** = 1775–1790, ***od 10.2.1783 na státem řízených statcích povinná:*** Čechy a Dolní Rakousy (1775) Morava a Slezsko (1777), Korutany a Štýrsko (1778), Halič (1782); reforma pozastavena k 1. lednu 1790
- **Důsledky:** vznik nových vesnic (128 v Čechách, 117 na Moravě); vzrůst počtu zemědělských usedlostí; zvýšení objemu zemědělské výroby; navýšení objemu kontribuce; urychlení populačního růstu na venkově nárůstem porodnosti; nerovnost mezi poddanými z hlediska zatížení; nekonkurenceschopnost raabizovaných velkostatků vůči nereformovaným subjektům mj. i kvůli povinnému pronájmu panských režijních provozů a podniků nájemcům za pevně stanovený pacht

RELACE JOSEFA VÁCLAVA STAINA Z KVĚTNA 1802

RAABIZACE A PACOVSKO PODLE RELACE DIREKTORA JOSEFA VÁCLAVA STAINA Z KVĚTNA 1802

Stav velkostatku Pacov před raabizací

- Celková výměra obdělané půdy (rustikál + dominikál + město) = celkem **8 668 jiter 839 čtv. sáhů**
- Pět panských dvorů: Starý a Nový dvůr v Pacově, Hladov, Hrádek, Cetoraz (s ovčínem pro 2 500 ovcí)
- Režijní provozy a vrchnostenské podniky: pivovar, rybníkářství, čtyři panské mlýny, lesy, pila, šindelka, cihelna, masné krámy, soukenická valcha, lihovar (vinopalna), draslárna, barvírna, koželužna

Stav „raabizovaného“ velkostatku

- Celková výměra obdělané půdy (rustikál + dominikál + město) = celkem **8 862 jitra 790 čtv. sáhů** → více o **193 jitra 1 591 čtv. sáh**
- Panský dvůr: Starý dvůr u Pacova,
- Panské dvory pronajaté pachtýřům: Hrádek, Cetoraz s ovčínem
- Rozparcelován: Nový dvůr u Pacova, Hladov
- Podniky v rukou vrchnosti: pivovar, mlýn u Pacova, rybníkářství, stará a nová cihelna, lesy
- Podniky propachtované nájemcům: masné krámy, tři mlýny, pila, šindelka, soukenická valcha, lihovar (vinopalna), draslárna, barvírna, koželužna

PROMĚNA HOSPODÁŘSKÉ KULTURNÍ KRAJINY NA PACOVSKU V LETECH 1780 AŽ 1802.

Krajina podle starých vyobrazení

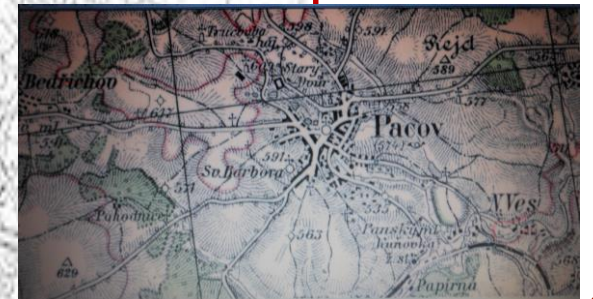
Krajina po raabizaci

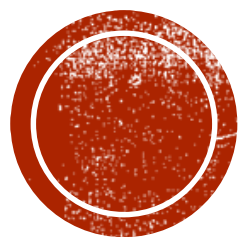

PROMĚNA HOSPODÁŘSKÉ KULTURNÍ KRAJINY NA PACOVSKU V LETECH 1803 AŽ 1850 (1950).

Krajina podle Stablního katastru

Krajina podle moderních map a leteckých snímků

**DĚKUJI VÁM ZA
POZORNOST.**

Na shledanou.